THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL,
PUBLISHED BY
JOURNAL PRESS, LIMITED
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
542 DUNDAS ST. WEST. Telephone Trinity 6830-6831
M. Clavir, Pres. and Gen. Mgr
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents

די נעכטיגע מוניציפאלע וואלען

דער רעזולטאט פון די וואלען איז ניט אין גאנצען צופרידענגעשטעלט, ווי מיר האבען דערווארט. דאך קענען מיר טיילווייז צופריעדען זיין מיט'ן דערגרייכטען רעזולטאט.

דריי פון די קאנדידאטען, וועלכע זענען רעקאמענדירט געווארען פון "זשורנאל" פאר דער באארד אף קאנטראל זענען דערוויילט געווארען. אייגנגעשלאסען דזשיימס סימפסאן.

עס זענען אויך דערוויילט געווארען די דריי אידישע פארטרעטער פון דעם ווארד פיער — צוויי אלדערמען און א מיטגליעד צו דער באארד אף עדיוקיישאן.

סעם מעקבריידי, טראצדעם וואס ער האט פארלוירען, האט ער אבער פארלוירען מיט א גאנץ קליינער מינאריטעט, אבער די אידען האבען פאר אים געשטימט מאסענווייז. אויספאלגענדיג דעם "זשורנאל"ס" רעקאמענדאציע, און עס איז נאר צו באדויערען וואס די אידישע שטימען זענען דערווייל נאך ניט קיין באשטימענדער פאקטאר אין מעיאר וואלען.

וועגן די שורות וועלכע זענען (דאנערשטאג עלף א זייגער אין אוועגס), קען נאך ניט געמאכט ווערען קיין גענויער אנאליז וועגען דעם גאנצען גאנג פון די וואלען. אבער פון א אידישען שטאנדפונקט איז זיכער דאס א סך צו באדויערען. ווי למשל דאס, וואס עס איז דערווייל נאך ניט געלונגען איינצונעמען קיין פאזיציע אין ווארד פינף.

אבער די נעכטיגע וואלען האבען פון א אידישען שטאנדפונקט געבען א גוטע לעקציע.

סאי אין ווארד פיער אין סאי אין ווארד פינף איז געווען שטארק צו באדויערען דער פאל, וואס עס זענען געווען אזוי פיעל, צופיעל, אידישע קאנדידאטען. די אידישע שטימען האבען צישיילט ווערען, און דאס האט דאריבער שטארק אפגעשוואכט די אידישע פאזיציע.

וואלטען געווען וועניגער אידישע קאנדידאטען, וואלט געווען מער איינגיגקייט. וואלט דער רעזולטאט זיכער געווען גאנץ אנדערש, און די געכטיגע וואלען טארען ניט אויסגיין ניט געדענקענדיג די לעקציע, וואס עס האט אונז געלערנט.

עס וועט מוזען אין דער ציקונפט זיין מער איינגיגקייט, אין עס וועט מוזען געשאפען ווערען יענע קערפערשאפט, וואס זאל קענען דיקטירען פון א אידישען שטאנדפונקט. ווער עס זאל אין ווער עס זאל ניט קאנדידירען.

עס וועט נאך זיין גענוג געלעגענהייט אומציקערען זיך צו דער דאזיגער פראגע. און מיר וועלען עס זיכער טאן.

א אידישע קהלה איז שפאניען

די אפיציעלע דערעפענונג פון דער ערשטער אידישער קהלה אין שפאניען אין דער אנוועזענהייט פון דעם מיניסטער פאר אינערליכע אנגעלעגענהייטען, דאס הייסט, מיט דער צישטימונג פון דער רעגיערונג, איז א פאסירונג פון וועלט־היסטארישער וויכטיגקייט. עס פאסירט צום ערשטען מאל זיט דעם גירוש ספרד אין פערצען הונדערט און צוויי און נייניציג, אז אידען קענען עפענטליך פראקטיצירען אידישקייט אין דער לאנד פון אינקוויזיציע.

עס איז ניט שווער פאראויסצוזען ווי די ערשטע אפיציעלע קהלה אין שפאניען וועט זיך אנטוויקלען. אין מאדריד לעבען העיינט עטליכע הונדערט אידישע פאמיליעס, ארום טויזענט אידישע נפשות. און די מיסטע פון זיי זענען אידישע וויינהענדלער פון דייטשלאנד אדער פארטרעטער פון דייטשע פירמעס. א סך פון זיי האבען זיך שיין אין שפאניען איינגעלעבט. זייערע קינדער זענען דערצויגען געווארען אין שפאניען און ווייסען שוין ניט מער פון דייטשלאנד.

די פירענדע אידישע פערזענלוכקייט אין מאדריד, א גאליציאנער איד מיט דעם נאמען בויער, וועלכער האט זיך נאך מיט פערציג יאר צוריק באזעצט אין דער שפאנישער הויפט־שטאדט, איז רייך געווארען און האט זיך דערוואָרבען א גרויסע פאזיציע אין קאמערציעלען און פאליטישען לעבען אין שפאניען. ער איז שוין געווען א מיטגליעד פון שפאנישען פארלאמענט און איז איינער פון די פירער פון דער ליבעראלער פארטיי אין שפאניען. דער בויער, אדער ווי ער הייסט איצט סענאר בויער, האט פיעל איינפלוס אין קענינגליכען הויף און אין דער רעגיערונגס־קרייזען און דאס דער־שיינען פון דעם מיניסטער פאר אינערליכע אנגעלעגענהייטען בייצואוואיגען די צערעמאניע פון דער דערעפענונג פון דער ערשטער אידישער קהלה אין מאדריד וואלט ניט געווען מעגליך אן זיין שתדלנות. ער איז שטארק פאראינטערעסירט אין אידישע אנגעלעגענהייטען און אין דער צייט פון דער וועלט־אידען זענען געווען פאליטישע פליכטלינגע אין מאדריד. דארונטער דער אונשטערבליכער מאקס נארדוי. האט ער זייער פיעל געטאן צו מאכען זייער לעבען אין דער שפאנישער הויפט־שטאדט דערטרעגליך און אנגענעם. ער האט פאר די לעצטע יארען געפירט א שטילען אבער ענערגישען קאמף געגען די קאטוילישע פירער, וועלכע האבען בשום אופן ניט געוואלט דערלאזען, אז די אידישע קהלה זאל זיין אפיציעל, דאס הייסט, אז אידען זאלען דערלויבט ווערען צו פראקטיצירען עפענטליך זייער אידישקייט. ווי עס שיינט, האט ער אין דיעזען קאמף געזיעגט, און זיין זיעג מיינט אז פון היינט אן איז שפאניען ווידער א אידישע אימיגראציאנס לאנד.

עס איז אמת, אז אידען דארפען היינט שפאניען אבער עס איז אויך אמת, אז שפאניען דארף נאך מער די אידען. פאר די לעצטע דרייסיג יאר האט די שפאנישע רעגיערונג געמאכט גרויסע אנשטרענגונגען אריינצוקריגען די אידען אין לאנד. זי האט פאר דער מלחמה געגעבען אינסטרוקציעס צו אירע קאנסולען אין דער טערקיי און אויף דעם באלקאן, אז זיי זאלען געבען פאספארטען צו אלע ספרדים פון יענע לענדער, וועלכע ווילען צוריק קומען אין שפאניען, און אין מאראקא, וואו עס לעבען פיעלע ספרדישע אידען, האט שפאניען אנטוויקעלט א גרויסע פראפאגאנדע צווישען זיי אז זיי זאלען ווערען שפאנישע און ניט פראנצויזישע ביירגער.

אבער פיעל דערפאלג האט זי מיט דיעזע באמיהונגען ניט געהאט. די ספרדישע אידען זענען די לעצטע, וועלכע דענקען פון זיך באזעצען אין שפאניען. זיי האלטען פון דעם חרם, וואס איז אריינגעגעבען געווארען אין דער צוריקקערונג פון אידען אין שפאניען און דער חרם איז חל אויף זיי מער ווי אויף יעדער אנדערער אידישער גרופע. די אשכנזישע אידען דענקען גאר ניט פון חרם. אבער די ספרדישע אידען קענען אים אזוי לייכט ניט פארגעסען אין עס איז ניט וואהרשיינליך אז זיי זאלען זיך לאזען שנעל איבערריידען און זיך צוריקקערען אין שפאניען. עס איז פיעל מער צו דערוואַרטען, אז פאר די געקסטע עטליכע צענדליג יאר וועלען נאר אשכנזישע אידען זיך באזעצען אין שפאניען. דאן וועלען אפשר אויך די ספרדים איינוויליגען זיך אפצורופען אויף דעם אפיעל פון דער שפאנישער רעגיערונג און זיך ווידער באזעצען אין לאנד פון וועלכען זייערע אבות זענען אונטער די גרויזאמסטע אומשטענדען פארטריבען געווארען.

אבער די וויכטיגקייט פון דער דערעפענונג פון דער ערשטער געמיינדע אין דער שפאנישער הויפט־שטאדט באשטעהט נאר ניט אין דעם וואס עטליכע טויזענט אדער אפילו עטליכע הונדערט טויזענט אשכנזישע אידען וועלען זיך באזעצען אין שפאניען אויף א לענגאלען אופן און וועלען דארפען אויסבויען א נייעם אידישען לעבען. די וויכטיגקייט פון דער פאסירונג באשטייט אין דער טעגליכקייט אז צענדליגע טויזענטער מאראנען וועלען זיך עפענטליך צוריקקערען צום אידישען לעבען. און די צאל פון מאראנען אין שפאניען איז דאך זייער א גרויסע. ארום א האלבען מיליאן נפשות.

וואס איז הער און זעה איז ארץ ישראל

(פון אונזער קארעספאנדענט)
י. ל. וואלמאן

תל־אביב, —

די עקאנאמישע לאגע אין ארץ ישראל איז לעצטענס געווארען בערייטענס אנגעשטרענגט. איבערהויפט שפירט זיך די באשווערטע לאגע אין ס'תל־אביבער ענ־צעל־ממחר, וואו עס זענען פארגעקומען לעצטענס עטליכע גרעסערע "ליטח'ס", מיט ליקווידאציעס פון געשעפטען.

אין א געוויסער מאס ליידט דער תל־אביב'ער מסחר פון איינענע חטאים.

פאראיאהרען בעת דעם אראבישען באיקאט, האבען די אידישע סוחרים פון יפו זיך ארבערגעטראגען קיין תל אביב. דער באקאנטער יפו'ער באואר "שוק אל דיר" איז מיט אמאל געבליבען שטעהן לערניג, מחמת דעם וואס די דאָרטיגע אר־דישע סוחרים האבען אלע ווי איין מענש אריבערגעטראגען זייערע געשעפטען פון דאָרטען אין'ס תל אביב'ער "מרכז מסחרי".

פארשטענדליך, דאס דער מרכז־מסחרי איז אויפגעריכטעט געווארען און אלע האנדעלס לאקאלען זענען דאָרטען מיט פארצויקערט געווארען. און אז מען האט געזוכט אז מען צאהלט גוטע פריזען פאר געווילבערע, האט מען זיך א וואָרף געטאן צום בויען נייע געשעפטס לאקאלען און מען האט. אויסגעבויט א פיעל גרעסע־רע צאהל ווי מען האט ווירקליך באר־דארפט, און ממילא איז שוין צוגעקומען אויך א גרויסער קאנטורענען נייע סוחרים און עס איז ווידער געווארען די אלטע צרה: "מעהר שוחטים ווי הינער"... ...

ווען עס וואלט זיך אבער נאר געהאלטען דעם בלויז אין דער דאָזיגער לאקאלער סיבה, וואלט עס נאך געווען א האלבע צרה. דען עטליכע צעהנדליג געווילבערע וואלטען זיך פארמאכט, און געגוג, אין אבער די געשיכטע דערפון וואס עס זענען פאראן נאך אנדערע סיבות, און קודם כל דאס וואס די נאהענטע און אויך די ווייטע אבזאטץ־מערק פון דער תל אביב'ער אינדוסטריע לעבען איצטער אליין איבער א שווערען קריזיס. עס איז שלעכט די לאגע אין סיריען, און עס איז ביטער אין איראק, און ניט פויגעלדיג איז אין עניפ־טען. מיט איין וואָרט די כוואליעס פונ'ם אלגעמיינעם גרויסען קריזיס וועלכע בושעש־ווען אין איראפא און אין אמעריקא, דער־גרייכען אויך די נאהענטע מערק פון ארום ארץ ישראל, און אונזערע פאבריקאנטען האבען פשוט ניט ביי וועמען צו לייזען פאר זייערע אויסארבייטונגען.

אין נאך א צרה איז פאראן, וועלכע איז איינענטליך איצטער אויך די צרה פון אלע לענדער, דאס וואס די תבואה פרייזען פאר וואס צו קויפען זיינע געברויכען אין שטאדט.

אונזער פויער, דער אראבישער פע־לאך, וועמען מיר האבען שוין אָנגעהויבען צו ערציהען פאר א שטיקעל קאנסומענס פון אונזערע סחורות, איז הייייאהר באמת ברוי־הדל געווארען, דען די תבואה האט ניט אריינגעבראכט צומאל קיין העלפט ווי פריהער.

אין באר שבע האבען רייכע עפענדיס איינגעלאדען "תאראמיס" (פאראבקעס) צום שניט פון גערשטען. אין אנשטאט טעגליכע שכירות האבען זיי געוואלט זיי געבען א העלפט פון דער גערשטענערע תבואה, אין יענע האבען דערויף נישט מסכים געווען. אין דער לעצטער שורה איז דער גערשטען עקספארט טאקי געווען א זעהר קלאגעדיגער, ווארום די זעכציג טויזענט מיט א הונדערט טויזען יאר אין דער גערשטען אויף אהאר האט ווייטער יעדער אויגער. וואס האט געערענט חומש.

היינט דער חלום פון פרעה מלך מצרים, אדער בעסער געזאגט די חלומות פון דעם דאָזיגען קעניג, וועלכע יוסף האט פותר געווען אין, לויט דער ביבעל, געראַ־טעוועט ניט נאר דאס לאנד מצרים פון א הונגער טויט, נאר אויך די מעגשען פון אנדערע לענדער. יעקב'ן מיט זיינע קינדער אריינגעדעכענט. הייסט עס, אז ניט אלע מאל דארף מען חלומות אוועק־מאכען מיט דער האנד, ניט אלע מאל זיינען זיי ניט געשטיגען, ניט געפליגען. אויסער די אויסגערעכענטע, ווערען אין תנ"ך געבראכט נאך חלומות, ווי דער חלום פון אבימלך, דער קעניג פון גבר, דער חלום פון מלך בבל און נאך א פאר.

אז ניט אלע מאל איז א חלום א נא־רישקייט, קען דיעזען א סך פאקטען, וואס ווערען געבראכט אין ביכער און ציטונגען פון צייט צו צייט. ערשט ניט לאנג צוריק האבען די ציטונגען געמעל־דעט וועגען אזא פאל.

א פראנצויזישער שיפס קאפיטאן, וועלכער האט זיך געפונען מיט זיין שיף אין מיטען ים, האט אין מיטען טאג גע־כאפט א דרעמעל אויף א האלבע שטונדע און עס האט זיך איהם געהלומט אז זיין יונגע פרוי ליגט אין בעט און איבער איהר בויגט זיך א מאן מיט א גרויסער, גרויער בארד. דאס אליין איז שוין געווען גע־נוג צו איבערריסען זיין שלאף און ער האט זיך אויפגעכאפט מיט א הארץ קלאר פעניש.

ווען דער שיפס־קאפיטאן האט זיך צוריקגעקעהרט אהיים מיט עטליכע וואכען שפעטער, האט איהם זיין דריינסט באגע־גענט מיט א שמייכעל און אנעזאגט די בשורה, אז זיין פרוי האט געבאָרען א שעהן, געזונד קינד, א אינגעל און אז די מוטער און דאס נייי געבאָרענע קינד זיינען פריש און געזונד.

ווען דער קאפיטאן האט זיך אביסעל באַרוהיגט און גענומען אויספרעגען ביי זיין פרוי, ווען און אין וואס פאר א שטונ־דע זי האט זיך ענטבונדען, האט ער אויס־גערעכענט אלס נבואה.

דער חלום וואס יוסף האט געוועהן מיט די גארבען, ווי אלף גארבען האבען זיך געבוקט צו דעם צוועלפטען און דער־נאך ווי די זון מיט די אלף שטערען האבען זיך צו איהם געבוקט — דאס אלץ איז שפעטער מקוים געווארען אויף אהאר דאס ווייטער יעדער אויגער. וואס האט געערענט חומש.

היינט דער חלום פון פרעה מלך מצרים, אדער בעסער געזאגט די חלומות פון דעם דאָזיגען קעניג, וועלכע יוסף האט פותר געווען אין, לויט דער ביבעל, געראַ־טעוועט ניט נאר דאס לאנד מצרים פון א הונגער טויט, נאר אויך די מעגשען פון אנדערע לענדער. יעקב'ן מיט זיינע קינדער אריינגערעכענט. הייסט עס, אז ניט אלע מאל דארף מען חלומות אוועק־מאכען מיט דער האנד, ניט אלע מאל זיינען זיי ניט געשטיגען, ניט געפליגען. אויסער די אויסגערעכענטע, ווערען אין תנ"ך געבראכט נאך חלומות, ווי דער חלום פון אבימלך, דער קעניג פון גבר, דער חלום פון מלך בבל און נאך א פאר.

אז ניט אלע מאל איז א חלום א נא־רישקייט, קען דיעזען א סך פאקטען, וואס ווערען געבראכט אין ביכער און ציטונגען פון צייט צו צייט. ערשט ניט לאנג צוריק האבען די ציטונגען געמעל־דעט וועגען אזא פאל.

א פראנצויזישער שיפס קאפיטאן, וועלכער האט זיך געפונען מיט זיין שיף אין מיטען ים, האט אין מיטען טאג גע־כאפט א דרעמעל אויף א האלבע שטונדע און עס האט זיך איהם געהלומט אז זיין יונגע פרוי ליגט אין בעט און איבער איהר בויגט זיך א מאן מיט א גרויסער, גרויער באַרד. דאס אליין איז שוין געווען גע־נוג צו איבערריסען זיין שלאף און ער האט זיך אויפגעכאפט מיט א הארץ קלאר פעניש.

ווען דער שיפס־קאפיטאן האט זיך צוריקגעקעהרט אהיים מיט עטליכע וואכען שפעטער, האט איהם זיין דריינסט באגע־גענט מיט א שמייכעל און אנעזאגט די בשורה, אז זיין פרוי האט געבאָרען א שעהן, געזונד קינד, א אינגעל און אז די מוטער און דאס נייי געבאָרענע קינד זיינען פריש און געזונד.

ווען דער קאפיטאן האט זיך אביסעל באַרוהיגט און גענומען אויספרעגען ביי זיין פרוי, ווען און אין וואס פאר א שטונ־דע זי האט זיך ענטבונדען, האט ער אויס־גערעכענט אלס נבואה.

דער חלום וואס יוסף האט געוועהן מיט די גארבען, ווי אלף גארבען האבען זיך געבוקט צו דעם צוועלפטען און דער־נאך ווי די זון מיט די אלף שטערען האבען זיך צו איהם געבוקט — דאס אלץ איז שפעטער מקוים געווארען אויף אהאר דאס ווייטער יעדער אויגער. וואס האט געערענט חומש.

איך האב זיי אויפמערקזאם געמאכט דערויף וואס א ראבק דעם ירושלים'ער מופטי מיט זיינע פרייבד אין לאנדאן, אין דאָ געשאפען געווארען א גאר אנדערע לאגע... דערויף האבען זיי מיר געענטפערט דאס אויב דאס "וויסע בוך" זאל ווירקליך ווערען רעאליזירט, וועלען די אראבער אליין מיט א האלב יאהר שפעטער אויפ־הענגען דעם מופטי אויפ'ן ערשטען און בעסטען עלעקטרישען סלופ...

ווי איך בין אינפארמירט, האט דער "בעק" (גראף) פון וואדי אל חאנין דער אבדול רחמן אל טאדרשי, געזאגט פאר די קאנסיזונס'ער קאלאָניסטען, דאס ער מיט זיינע חברים האבען בעשלאסען צו בעקעמפען אינ"ם 'פארלאמענט" גופא דאס ווייסע־בוך. און ניט צו דערלאזען קיינע באגרעניצונגען אויף אידישער אי־מיגראציע, און אויף צו פארקויפען אידען בארען. זיי ווייסען — זאגט ער — דאס פון די אלע גזרות וועט פארן אראבישען פאלק אריינקומען נאר בלויז שארען, און ניט קיין נוצען.

בנוגע דער אראבישער פרעסע, זע־נען זיי נאך אלע, איינער ביים צווייטען געגען אונז. איינינע פון זיי געהערען צו דער בפרוישער קליקע העצערס, און די אנדערע, די וואס וואלטען יא געוואלט רייד־דען אין אן אנדערען טאן, האבען זיי אבער מורא אז מען וועט זיי פארשרייען אלס "פארעטעל". אבער דאך איז אינטערע־דעם נייען קורס וועלבער דארף איינגע־פיהרט ווערען, לויט דעם וויסען בוך.

— וואס הייסט אז מען זאל אידען ניט טאדען פארקויפען קיין באדען — פרעגט זיך די איינפלוס־רייכע צייטונג "אל יארמוק" — מאהלט אויך, אז פלוצ־לינג וועלען זיך געפינען אין די הענד פון הער האנקין און זיינע חברים, היפאטעק אקטען פון חלאות אדער סתם וועקסלען אויף די יעניגע אראבער וואס האבען צום פארקויפען געוויסע באדען־שטחים. טא־וואס זשע וועט די רעגיערונג דאמאלסט טאן ווען דער איד וועט דעם באדען ארויס־שטעלען אויף א ליציטאציע? צו קאן מען דען טראכטען איין מינוט, דאס די רעגיערונג וועט טאלערירען דאס דער "חוב" זאל דעם איד ניט בעצאהלט ווע־רען? ... און אויב אז דער חוב דארף יא באצאהלט ווערען, טא ווער זשע וועט הענגען שטערען דעם איד אז ער זאל צור־נעהמען ביים אראבער דעם באדען פאר'ן ניט בעצאהלטען חוב? ... מיר אלע ווע־הען בלייבען — ענדיגט די צייטונג — ביים וויסען בו, און די אידען וועלען האבען דעם באדען און וועלען לאבען פון אונזערע קעפ...

די צייטונגען "אל מיקאטאם" און "אל אהראם" זאגען, דאס די ידיעה פון לאנדאן וועגען דער גרויסער נייער חלואה פאר פאלעסטינא אויף א סומע פון דריי־מאל־בען מיליאן פונט, האט צווישען דער אראבישער באפעלערונג א גרויסען רופען א גרויסען פחד און אונצופרידענהייט. די אראבער טענה'ן אז באצאהלען פאר דער חלואה וועלען זיכער זיי צוואמען מיט די אידען, אבער דעם נוצען פון דער חלואה, ווייסט מען ניט ווער עס וועט האבען...

אגב, בנוגע דעם עצם־פאקט פון דער רעאליזירונג די נייע זגרות, לויט'ן נייעם קורס פון דעם "וויסע־בוך", קאן איך אייך איבערגעבען פאלגענדע געניי קאנטראַ־לירטע אינפארמאציע:

פארגעל וואך איז די ירושלימ'ער רע־גערונג שוין געהאט צוגעטרעטען צום פובליקירען דעם נייעם געזעץ פון נישט טארען פארקויפען אידען קיין באדען.

דער דאָזיגער נייער באדען־געזעץ האט זיך שוין געהאט געפונען אין דער דרוקערייען, און אין דער לעצטער מינוט איז ער פלוצלינג צוריק ארויסגעצויגען.

א העכערער אינסטיטוט פאר אידישער מינוט איז א הערליכע פאס־פיעלד פיהרט דאס רעדעל.

וואס אזוינס איז א חלום און ווי אזוי געלעהרטע זוכען צו ערקלעהרען דעם דאָזיגען סוד

פון י. מאלין

זייט די וועלט איז, ווי מען זאגט, א וועלט, דאס הייסט, זינט מענשען לע־בען, האט מען זיך באשעפטיגט, אזן גע־וועכט אויסצוגעפינען: וואס אזוינס איז א חלום, פאר וואס חלומט זיך אונז פאר־שיעדענע חלומות און פארוואס אנדערע באציהען זיך צו א חלום ווייט ניט קאלט־בלוטיג און מאנכע לאכען זיך אויס פון דעם.

אין דער ביבעל זעלבסט איז דא ווי־דערשפרעכונגען וועגען דעם חלום און זיין באדייטונג.

געפינט זיך אין ירמיהו א פסוק, וואס זאגט דייטליך, אז חלומות זענען פאלש, והחלומות שוא ידברו, די חלומות רעדען ליגענס, דאס מיינט אז ווען עס חלומט זיך עפעס, דארף מען פון דעם ניט נתפעל ווערען, ניט שרעקען זיך פון א בייזען חלום און ניט לעגען קיין האפענונג אויף א גוטען, ווייל דער חלום איז דורך אויס פאלש.

אז דאס איז פסוק, געפינט זיך אבער עטליכע מאל אין תנ"ך, אז די נאטהייט אליין איז געקומען צו עטליכע פערזאנען צו חלום און זיי אנגעזאגט גע־וויסע זאכען.

לכן איז געווארענט געווארען אין חלום, ניט טהאן קיין שום שלעכטס יעקב'ן נאכדעם ווי דער לעצטער איז פון אויהם אוועק מיט זיינע פרויען און האב און גוטס, אהן א זייגעזווגט.

בלעם האט אויך געקראגען א ווארי־נונג אין חלום, ניט צו פארטשעפען זיך מיט די בני ישראל, ניט שעלטען זיי, ווי בלק דער זוהן פון צפור האט דאס פון איהם געפאדערט.

אויך אליפז, דער פריינד פון איוב'ן דערצעהלט וועגען זיינעם א חלום אין וועלכען ער האט געזעהן א מלאך. פון די אויסגערעכענטע פסוקים איז צו זעהן, אז ניט אלע מאל דארף מען א חלום אוועק־מאכען אונטערן האנט. אבער דאס זיינען אלץ אליינע חלומות.

נעהמען מיר צום ביישפיעל די חלומות אין וועלכע יוסף דער זוהן פון יעקב'ן האט פיגורירט, און מען מוז זיי שוין באַ־קאנט אין אלס נבואה.

דער חלום וואס האט געוועהן פארוויירקליכט געווארען אומגעלומפערטע חלומות.

נאכדעם ווי נאפאלעאן הוערט פאר־שיקט אויפ'ן סט. העלענא אינזעל רייסט נאפאלעאן נישט איבער זיין שריפטשטע־לערישע טעטיגקייט און ער דיקטירט פון דארט אויס זיין סעקרעטאר זיין אויטאַ־ביאגראפיע.

מיט איין וואָרט. נאפאלעאן האט כשר פארדיענט דעם טיטול: "שעף רע־פאקטאָר!"

וועגען נאפאלעאן דעם ערשטען, וועגען זיין טעטיגקייט אלס ארמיי־פיהרער, וועגען זיין ארבייט אלס פאליטיקער, וועגען דעם פעריאָד ווען נאפאלעאן לעגט אריין אויף זיין קאפ די קרוין פון פראנ־צויזישען קייזערטום, איז שוין פאראן א גאנץ רייכע ליטעראטור אויף אלע שפראַ־כען, נישט קוקענדיג דארויף, הערט דער זשעני פון נאפאלעאנען ניט אויף צו לאַ־קען. די היסטאָריקער און שריפטשטע־לער, וועלכע גריבלען זיך ווייטער אין זיין לעבען און דערצעהלען אונז וואס אמאל נייערע פרטים פון לעבען פון דאזיגען פענאמענאלען מענש.

איינס פון די כאראקטער שטריכען פון דעם גרויסען קארסיקאנער, איז בלויז ספק זיין פיעל זייטיגקייט. און אט וועי־נען דער דאָזיגער פיעל זייטיגקייט, וועי־רען מיר איצט געוואר, אז נאפאלעאן קאן אויך פארלעבענט ווערען צו דער משפחה פון זשורנאליסטען און איינגעלייך קומט איהם אויך דער טיטול: שעף דעראקטאר.

נאך זייענדיג אין איטאליען, ווען נא־פאלעאן באגאפארטע ווערט באקאנט אלס דער זיעגרייכער גענעראל פון דער פראנצויזישער ארמיי, פארשטעהט ער שוין די באדייטונג פון דער פרעסע און ער גרינדעט צוויי ציטונגען, וועלכע ווע־רען באשטימט פאר'ן מיליטער, אבער גליכצייטיג נוצט אויס נאפאלעאן די דאָ־זיגע צוויי ציטונגען, כדי דורך זיי באַ־קאנט צו מאכען די עפענטליכקייט זיין שטעלונג צו אלע אקטועלע פאליטישע פראגען.

שפעטער ווען נאפאלעאן נעהמט אונ־טער זיין עקספעדיציע קיין אגיפטען, גיט ער אויך ארויס דארט צוויי ציטונגען אין אראביש און פראנצויזיש. אלעכע ווערען דעראנגירט לויט'ן גייסט אין ווי־רען פון נאפאלעאנען.

אבער זיין עיקר־דיגע זשורנאליסטי־שע טעטיגקייט תויבט זיך אן דאן, ווען נאפאלעאן קומט צוריק קיין פארז, וואו ער ווערט באשטימט אלס ערשטער קאָ־סול און נאכהער אלס קייזער.

נאפאלעאן גרינדעט דאן אין פארז זיין "מאניטאר" און ער אינטערעסירט זיך מיט אלע אנגעלעגענהייטען, וואס זענען נוגע זיין צייטונג. יעדען טאג אין אוועגס הייסט נאפאלעאן זיך פארלייענען אלע ענגלישע און דייטשע צייטונגען און באזונדערס די שטעלען, און וועלכע ער ווערט אנגעגריפען, אין ער דיקטירט גלייך דעם ענטפער.

ווען עס באוויזט זיך אין א צוויי־טער צייטונג א ידיעה, אז נאפאלעאן האט איינגעארדענט א באל, וואס האט אפגעקאסט 200 טויזענט פראנק, דיק־טירט נאפאלעאן דעם ענטפער פאר'ן "מאניטאר", אין וועלכער עס ווערט גע־זאגט, דער ערשטער קאנסול ווייסט נאנע גוט, אז מיט 200 טויזענט פראנק קען מען אויסהאלטען במשך צוויי חדשים א גאנצע בריגאדע פון דער פראנצויזישער ארמיי.

געוועהנליך אין אוועגס פלעגט נא־פאלעאן אריינסרופען צו זיך זיין מיניס־טער, וועלכער איז צו דער צייט אויך גע־ווען דער רעדאקטאר פון "מאניטאר" און מיט איהם ארומרעדען די דאָ־זיגע ענינים אין אן איז כמעט נישט דורך זיין טאג, ווען נאפאלעאן זאל נישט האבען עפעס נייעס צו זאגען, אפצוענטפערען אויף דער פאלעמיק א. א. וו.

פיעלע ארטיקלען אין "מאניטאר" זע־נען געשריבען מיט דער איינגענער האנט פון נאפאלעאן'ען, אנדערע פלעגט נא־פאלעאן דיקטירען, און בכלל איז נישט דורכגעגאנגען איין ארטיקעל, אין וועלכען עס זאלען זיך נישט געפינען די אנווי־זונגען פון נאפאלעאן'ען.

"פונאלע אמטען פון מיניסטער — שרייבט נאפאלעאן'ס לעצטער סעקרע־טאר פען — איז געווים די דעראקציע פון "מאניטאר" אומעהרסטען פארבונדען מיט שלאפלאזע נעכט. אין מיטען דער נאכט האט מען נאפאלעאן'ען געמוזט צוישטעלען די קארעקטורען אין טייל מאל האט מען אויס'ן באשעהל פון נאפאלע־אן'ען געמוזט מאכען אועלכע ענדערונגען אז די עקספעדיציע פון דער צייטונג האט זיך פארשפעטיגט.

זעהר אפט אין די אוועגס שעה'ן פלעגט קומען אין טולעריען, אין וואי־נונגס פאלאץ פון נאפאלעאן'ען, דער גא־מינעלער רעדאקטאר פון "מאניטאר" ה' מארעס, און פארלייענען דעם קייזער א גאר־וואס דערהאלטענעס ארטיקעל, טייל־מאל פלעגט נאפאלעאן זיך מאכען א וויץ און פלעגט צומארגענס פריה הייסען פאר־לייענען דאס ארטיקעל, וואס ער אליין האט נעכטען אנגעשריבען.

ווען נאפאלעאן דער דריטער האט באשטימט א קאמיסיע, וועמענס אויפגאבע עס איז געווען צו זאמלען אלע ברייעף פון זיין גרויסען פעטער, האט די קאמי־סיע איהר טעטיגקייט אנגעהויבען דער־פון, וואס זי האט אויסגעזוכט די אלע ארטיקלען אין "מאניטאר", וואס לויט זיין סטיל האט מען דערקענט אז זיי זע־נען געווען געשריבען פון נאפאלעאן דעם ערשטען.

נאפאלעאן דער ערש־טער אלס רעדאקטאר

ט
טאראנטא, פ
א גאר געהה
מונג פאר אביס
בראכט אין דער
באזוך לעצטענס
חזנים פראפעסאר
אבער־קאנטאר
אין דעטראיט,
ווינסקי, געווועזנ
וועלכע האבען דא
קאלישע אויפטרי
אלגעמיינע קאנצ
לעקציע איבער א
צערט אילוסטראצ
סטיישאן פון דע
וואס האבען געלא
גוטען איינדרוק
צאהל טאראנטאר
שוין דער פא
צע אנווועזענהייט
מוזיקאלישע געפס
כמעט דעם גאנצען
צווישען וועלכע עס
סע פירוד־הלבבות
אויך אזוי שטאר
ארום זיך א גרויס
אלגעמיינעם אידי
באוויזט די איינ
דעם דאזיגען קריי
טג פון מוזיקאלישע
מאג אויס האט נא
פון זייער אנווע
פארבראכט ביז שפ
מוזיקאלישע געפס
חקירות און אויך
לוסטדירענדע בעוא
קאמפאזיציעס פון
סינאגאגאלע מוזיק
ערע איינענע.
דער צויבער מ
קאלישען קרייז וואס
געהאלטען צווואמען
דאזיגער וואך צייט
יעדער פון אונז הא
אלע אנהערע זייטיג
געדענקט אז אבער
באשאפען געווארען
אז מיר, נאכאמאל
שטעטיגט געווארען
נעהענדע באוירטע
ווירקליך א פעעער
געההיימניס, א ספ
פארשטאנד...
צוזאמען מיט אנ
געריסען געווארען
פארשטעהער פון דע
פרעסע און מעהרער
פארבראכט מיט גא
פאקטיש הבן
געסט ניט באוויזען
אלגעמיינעם אינטערע
טאראנטא ווי עס אי
מיט די חזנים א. ז
י. לעווינסקי.
פריינד א. ריינ
ניט געשעהמט אפען
צוזאמען אלע אויף א
מאן, אז ער האט נאך
ניט אויסגעהערט אזוי
מיט אזא אנגענעהמען
א תפלה פון א חזן ווי
פאל ביי איהם מיט
מעריב אין דער גרוי
שוחל.
דאס זעלבע פרי
בוים, האט מיר מ
באמערקט אין א זייט
זאמען געזעסען אין
וולאדאווסקי אז ער הא
חזנים ניט באגעגענט
סאנטע פערזענליכקייט
מיט זיך פאר פראפעס
און האט זיך ממש ני
פון אונזער געזעלשאפט
דאקציע האט אויף אי
דרינגענע ארבייט. איז
וואונדער וואס א. זאלוד
ארום זיך אזוי פיעל פר
און וואו נאר ער קומ
קורצען באזוך ניט נאר
קריזיען נאר אויך פון
נער פון וועלכען ער א
גאנץ אנגעזעהענער מיט
אויסער מוזיקער א
נאכאלעמען אויך
שריפטשטעלער און מוז
אויך לעווינסקי, ה
גייסטערט מיט זיין גרויס
שולטער שטימע.
אין די זעלבע טעג
ביי אונז אין טאראנטא
אויך געהאט נאך א
נאסט פון פאלעסטינע
שלמה הלוי גארעליק, וו
רען לאנג אויך אנגעהא
הויבענע חזנישע פאסטע
פעטערבורג, אדעס, וויטע
אירקוטסק. געווען באר
אלס מנגן און משכיל נא
רייטענדער ציוניסטישער
צוזאמען־איז מען א
רען בעאבאכטען א צאהל